

Качанов, О.М. Красноруцький, С.А. Чигрина, К.Г. Сировицький, Є.А. Гаєк // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, Вип. 156, – 2015. с. 174-179.

3. Циганенко М.О. Оптимізація процесу збирання та транспортування врожаю зернових культур з використанням бункера-накопичувача // М.О. Циганенко, К.Г. Сировицький, О.А. Романашенко // Інженерія природокористування, № 2 (10), – 2018. с. 87-93.

4. В.І. Пастухов. Довідник з машиновикористання у землеробстві / За ред. В.І. Пастухова. – Харків, «Веста», 2001. – 347 с.

5. Аникеев А.И. К вопросу повышения эффективной процесса уборки урожая путем внедрения элементов агрологистики / А.И. Аникеев, М.А. Цыганенко, К.Г. Сыровицкий, А.Р. Коваль // Motrol. Commission of Motorization and Energetics in Agriculture. Vol. 18, № 7. Polish Academy of Sciences. 2016. – 49 - 54.

**УДК 631.1**

## **РОЛЬ ТРАНСПОРТУ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ВИРОБНИЦТВІ**

**Яловий О.О., Мироненко О.С. магістрант**

*(Державний біотехнологічний університет)*

Транспортне забезпечення в аграрній сфері – це сукупність організаційно-економічних відносин і зв'язків, які виникають при задоволенні потреб сільськогосподарського виробництва у ритмічних, узгоджених і якісних перевезеннях вантажів та існують як всередині господарств, так і між відповідними підприємствами й організаціями (автотранспортні парки, автоколони, лізингові компанії, машиннотехнологічні станції, виробники техніки тощо). Тобто, надійне транспортне забезпечення полягає не лише у формуванні власної матеріально-технічної бази, а й у якісному транспортному обслуговуванні

Транспортні засоби беруть участь у всіх виробничих процесах. У загальному комплексі сільськогосподарських робіт транспортні роботи належать до найбільш трудомістких і енергоємних процесів, на них доводиться близько 1/3 всіх витрат праці при обробітку сільськогосподарських культур, в собівартості сільськогосподарської продукції транспортні витрати складають від 15 до 40%.

Для транспортних робіт використовуються автомобілі і трактори. Автомобілі перевозять вантажі на великі відстані. Трактори, як правило, здійснюють перевезення усередині господарства, вони незамінні на поганих дорогах восени і зимою. Гузовим транспортом (кіньми) користуються для внутрішньосадибних перевезень, на фермах. В середньому 80% вантажів перевозять вантажними автомобілями, 20% -тракторами.

Роль і значущість автомобільного транспорту в сільськогосподарському виробництві визначаються двома основними чинниками: величезним об'ємом вантажів, що перевозяться, безпосередньою участю в сільськогосподарському виробництві.

Беручи участь у виробничих процесах, автомобільний транспорт перестає виконувати чисто транспортну функцію, а разом з обслуговуваними сільськогосподарськими машинами і агрегатами здійснює процес, що складається з технологічних, перевізних і перевантажувальних операцій. Автомобіль або причіп, обладнаний тим або іншим робочим органом, наприклад, розкиданням добрив, навантажувачем-підбирачем, стає транспортно-технологічним засобом.

Інша особливість застосування автомобільного транспорту полягає в тому, що він є сполучною ланкою виробничого потоку і в цьому своїй якості визначає саму можливість побудови процесів по індустріальних схемах.

З зростанням інтенсифікації сільськогосподарського виробництва об'єм транспортних робіт збільшуватиметься. Зростуть перевезення готової продукції, сировини і матеріалів при виконанні технологічних процесів виробництва сільськогосподарської продукції, органічних і мінеральних добрив, кормів, будівельних, паливно-змащувальних і інших матеріалів.

Транспорту належить важлива роль у розвитку сільського господарства. На відміну від інших галузей матеріального виробництва, транспорт не створює нових продуктів споживання, але бере участь у створенні вартості переміщеного продукту, додаючи до неї вартість його транспортування. Його продукцією виступає транспортна робота чи послуга, тобто корисна дія щодо переміщення вантажів і людей. Специфічними особливостями продукції транспорту є те, що вона не має речової форми і є невід'ємною від самого процесу її виробництва. Це вказує на те, що споживання транспортної продукції відбувається лише під час її виробництва. Таким чином, транспортне обслуговування та сільськогосподарське виробництво є нерозривним технологічним процесом.

## Список літератури

1. Транспортне забезпечення сільськогосподарського виробництва: навчальний посібник до курсового та дипломного проектування, частина 1 методика проектування транспортного забезпечення / [Тіщенко Л.М., Пастухов В.І., Зайцев А.С., Циганенко М.О. та ін.]. – Харків. : 2009. – 172с.
2. Харченко С.О. Напрямок в розробці агротехнологій блочно-варіантних систем для господарств різних технологічних рівнів / С.О. Харченко, О.І. Анікеєв, М.О. Циганенко, О.Д. Калюжний, Г.В. Рудницька, В.В. Качанов, О.М. Красноруцький, С.А. Чигрина, К.Г. Сировицький, Є.А. Гаєк // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, Вип. 156, – 2015. с. 174-179.
3. Циганенко М.О. Оптимізація процесу збирання та транспортування врожаю зернових культур з використанням бункера-накопичувача // М.О.

Циганенко, К.Г. Сировицький, О.А. Романащенко // Інженерія природокористування, № 2 (10), – 2018. с. 87-93.

4. В.І. Пастухов. Довідник з машиновикористання у землеробстві / За ред. В.І. Пастухова. – Харків, «Веста», 2001. – 347 с.

5. Аникеев А.И. К вопросу повышения эффективной процесса уборки урожая путем внедрения элементов агрологистики / А.И. Аникеев, М.А. Цыганенко, К.Г. Сыровицкий, А.Р. Коваль // Motrol. Commission of Motorization and Energetics in Agriculture. Vol. 18, № 7. Polish Academy of Sciences. 2016. – 49 - 54.

6. Пугачов М.І. Транспортне обслуговування сільськогосподарських підприємств / М.І.Пугачов–К.: Тов-во “Знання України”, 2001. – 164 с.

### УДК 631.3

## ЕНЕРГЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЙ РОСЛИННИЦТВА

Анікєєв О.І. к.т.н. доц., Зубов Є.С., Жавко М.С. магістрант

*(Державний біотехнологічний університет)*

Особлива необхідність в енергооцінці виникла в сучасних умовах ринкових відносин в сільськогосподарському виробництві, коли має місце нестабільність в ціновій оцінці, як процесу виробництва, так і продукції цього виробництва, при відсутності паритету цін між засобами і результатами виробництва.

Ряд авторів праць з енергетичної оцінки механізованих технологій в рослинництві стверджують, що при визначенні економічної ефективності технологій сільськогосподарського виробництва, комплексів машин і окремих агрегатів поза увагою залишається багато важливих чинників. Найважливіші із них енергоємність і екологічність сільгоспвиробництва, тобто поза увагою залишається рівень негативного впливу механізованого сільгоспвиробництва, перш за все, на ґрунт і витрати не поновлюваної енергії [1-8].

За даними О.К. Медведовського та П.І. Іваненка, М.М. Севернева, В.А. Токарева та інших сенс енергетичної оцінки полягає в тому, що ефективність технології визначається відношенням кількості енергії, що отримана з врожаєм, до кількості витраченої не поновлюваної енергії. При виборі агрегатів порівнюють кількість витраченої кожним з них не поновлювальної енергії на виконання одиниці роботи в однакових умовах [1, 3].

Крім того, енергетичний аналіз дозволяє встановити екологічно допустимі межі енергонасичення на одиницю площі. Так, А.А. Жученко вважає, „...що затрати не поновлювальної енергії, що досягають 20...30 ГДж/га за рік, є межею, за якою подальше збільшення антропогенних навантажень в агроєко-системах стає реально небезпечним для екологічної рівноваги природного середовища, оскільки перевищує її компенсаторний потенціал” [7].